

PATRONI ROKU 2022

Maria Grzegorzewska

Maria Konopnicka

Wanda Rutkiewicz

Polski Romantyzm

Ignacy Łukasiewicz

Józef Mackiewicz

Józef Wybicki

1887-1967

Jedna z najwybitniejszych polskich pedagożek, twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce.

W 2022 roku przypada 100. rocznica utworzenia Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, obecnie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Mottem swojego życia uczyniła stwierdzenie:

„Nie ma kaleki – jest człowiek”.

Wciąż aktualne jest jej przesłanie:

„Piękne słowa tylko szkodę przynoszą, jeśli nie są poparte czynem, choćby próbą działania”.

Jej dzieła stanowią inspirację dla kolejnych badaczy i twórców akademickiej pedagogiki specjalnej oraz praktyki edukacyjnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Szczególną wartość nadała pracy nauczyciela-wychowawcy, którego widziała jako człowieka wewnętrznie bogatego, charyzmatycznego i empatycznego.

1842-1910

Najwybitniejsza reprezentantka nurtu ludowej stylizacji pieśniowej, stosująca język poetycki zaczerpnięty z historycznych i baśniowych motywów, inspirowany pięknem przyrody ojczystej.

23 maja 2022 roku przypada 180. rocznica urodzin.

Tworzyła liryki i pieśni o tematyce patriotycznej i społecznej oraz obrazki poetyckie.

Dokonała przełomu w polskiej literaturze dla dzieci, podnosząc tę dziedzinę pisarstwa na wyżyny sztuki.

Za pomocą utworów protestowała przeciwko ustrojowi oraz niesprawiedliwości społecznej.

Uczestniczyła w proteście przeciwko prześladowaniu dzieci polskich we Wrześni, akcji potępiającej represje władz pruskich.

Walczyła o prawa kobiet oraz pomagała uwięzionym z przyczyn politycznych przez rosyjskie władze.

1943-1992

W roku 2022 przypada 30. rocznica śmierci wybitnej himalaistki.

Była trzecią kobietą na świecie i pierwszym Polakiem w historii, który zdobył szczyt Mount Everest.

Jako pierwsza kobieta zdobyła szczyt K2.

W latach 80. była członkinią zakładowego koła „Solidarności” w Instytucie Maszyn Matematycznych.

Od najmłodszych lat trenowała różne dyscypliny sportu, by ostatecznie związać się z górami – najpierw jako taterniczka, potem alpinistka, a wreszcie – himalaistka.

Była orędowniczką kobiecego himalaizmu, wspierała kobiece ekspedycje i sama brała w nich udział.

Zaginęła w drodze na Kanczendzongę.

1822-1882

W 2022 roku, 8 marca przypada 200. rocznica urodzin, a 7 stycznia 140. rocznica śmierci twórcy światowego przemysłu naftowego.

Jest powszechnie znany jako wynalazca lampy naftowej i założyciel pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej.

Zapoczątkował proces destylacji ropy naftowej, na którym współcześnie bazuje wiele gałęzi przemysłu chemicznego, kosmetycznego i nowoczesnych technologii.

Nie ograniczał swojej działalności do spraw biznesowych - był społecznikiem. Już w młodości związał się z organizacjami niepodległościowymi.

„Należy do zaszczytnego grona Polaków, których działalność odcisnęła wielki i pozytywny wpływ na rozwój naszej Ojczyzny, jak również całego świata”.

1902-1985

1 kwietnia 2022 r. przypada 120. rocznica urodzin jednego z największych w dziejach pisarzy polskich.

Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Po wojnie odbył studia przyrodnicze na uniwersytetach w Warszawie i Wilnie. Stworzył oryginalny model powieści fabularno-dokumentarnej epicko przedstawiający obraz rzeczywistości.

Od 2002 roku przyznawana jest Nagroda Literacka imienia Józefa Mackiewicza.

Jego twórczość cieszy się wielkim uznaniem krytyków i badaczy literatury wielkość jego dorobku wytrwale wspierającego ideę niepodległości Polski, wolności i przyjaznego współistnienia narodów Europy Środkowo-Wschodniej i niezłomnego oporu przeciwko komunizmowi oraz uniwersalne wartości jego prozy literackiej. Józef Mackiewicz jest autorem bardzo dużej liczby prac. Są to m.in.: „Optymizm nie zastąpi nam Polski”, „Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów”, „The Katyn Wood Murders” (wydana w Londynie).

1747-1822

Wybitny humanista, prawnik, pedagog, geograf, poseł, senator, szambelan królewski, działacz społeczny polityczny, poeta, pisarz dramatyczny, a nawet autor oper. Jeden z najważniejszych działaczy politycznych polskiego Oświecenia.

Autor „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, która od 1927 roku jest polskim hymnem narodowym.

W roku 2022 przypada:

275. rocznica urodzin, 225. rocznica powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, 200. rocznica śmierci oraz 95. rocznica ustanowienia pieśni „Jeszcze Polska nie zginęła” hymnem narodowym.

Józef Wybicki był wielokrotnie posłem na sejm i brał udział w pracach nad wdrożeniem Konstytucji 3 maja. Uczestniczył w tajnych przygotowaniach do Insurekcji Kościuszkowskiej. Później, w Paryżu, zabiegał o utworzenie wojska polskiego u boku Francji.

Okres literacki jako idea, która ukształtowała kolejne pokolenia Polaków.

W 2022 roku przypada 200. rocznica ukazania się dzieła „Ballady i romanse” autorstwa Adama Mickiewicza, które wyznaczyły początek polskiego romantyzmu. Zrodziła się epoka, w której tworzyli genialni artyści, myśliciele i działacze polityczni, którzy w sytuacji narodowej niewoli stworzyli kraj duchowej wolności, rozwinęli programy niepodległościowe, a zarazem wynieśli polską literaturę, muzykę i malarstwo do rangi czołowych osiągnięć kultury europejskiej. Romantyzm przyniósł dokonania w literaturze Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego i Cypriana Norwida, w muzyce Fryderyka Chopina i Stanisława Moniuszki, w malarstwie Piotra Michałowskiego i Jana Matejki. Twórcy ci byli artystami polskimi, a jednocześnie światowymi, ukazującymi polskie wartości w ich uniwersalnym kontekście. **„Pamięć polskiego romantyzmu jest pamięcią najważniejszych znaków określających narodową tożsamość”.**

